

Osiągnięcia uczniów kończących gimnazjum w roku 2011 na podstawie wyników trzeciej części egzaminu gimnazjalnego z zakresu języka rosyjskiego

Ogólne informacje dotyczące trzeciej części egzaminu gimnazjalnego

W roku szkolnym 2010/2011 uczniowie trzeciej klasy gimnazjum po raz trzeci przystąpili do egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego. Egzamin ten jest powszechny i obowiązkowy i stanowi trzecią część egzaminu gimnazjalnego. Podstawą prawną regulującą zasady przeprowadzenia tego egzaminu są rozporządzenia wydane zgodnie z przepisami *Ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty*, a wśród nich *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 roku w sprawie warunków i sposobów oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (DzU nr 83, poz. 562, z późn. zm.)*.

Gimnazjalista mógł przystąpić do egzaminu z jednego z następujących języków obcych nowożytnych: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego – z tego języka, którego uczył się w szkole jako przedmiotu obowiązkowego. Egzamin gimnazjalny z zakresu języka obcego nowożytnego ma tylko formę pisemną.

Celem egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego jest sprawdzenie stopnia opanowania przez gimnazjalistów wiadomości i umiejętności określonych w standardach wymagań egzaminacyjnych, zgodnie z podstawą kształcenia ogólnego. Wszyscy gimnazjaliści w kraju wykonywali z danego języka te same zadania. Arkusz egzaminacyjny składał się tylko z zadań zamkniętych. Wyniki tego egzaminu są porównywalne. Mają one przede wszystkim charakter informacyjny. Jeśli zostaną przeanalizowane z kontekstami kształcenia i ocenami szkolnymi, mogą być źródłem pełniejszej diagnozy osiągnięć uczniów uczęszczających do danej placówki lub grupy szkół na określonym terenie.

Dla dyrektora szkoły czy nauczyciela istotne jest umiejscowienie indywidualnego wyniku ucznia czy grupy uczniów (klasy, szkoły) na tle wyników uzyskanych przez innych zdających. Jeśli przedmiotem analizy mają być konkretne osiągnięcia uczniów, to należy ocenić poziom badanych testem umiejętności. Można zatem stwierdzić, czy uczeń opanował określoną umiejętność na podstawie tego, czy potrafi wykonać przypisane tej umiejętności czynności, przy czym te same umiejętności mogą być badane w teście różnymi zadaniami. W tym celu należy przeanalizować, jak uczniowie poradzili sobie z rozwiązaniem poszczególnych zadań egzaminacyjnych. Poziom wykonania zadań mierzony wartością wskaźnika łatwości tych zadań, pozwala wnioskować o umiejętnościach uczniów, którzy rozwiązywali dany test egzaminacyjny.

Na egzaminie gimnazjalnym z języka obcego, zadania sprawdzały wiadomości i umiejętności zapisane w trzech obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych: *odbiór tekstu słuchanego*, *odbiór tekstu czytanego* i *reagowanie językowe*. Podstawę zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności z obszaru *odbiór tekstu słuchanego* i jednego zadania z obszaru *reagowanie językowe* stanowiły wysłuchane krótkie teksty: komunikaty, instrukcje, dialogi, teksty narracyjne. Zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności z obszaru *odbiór tekstu czytanego* i pozostałe zadania

z obszaru *reagowanie językowe* były oparte na zamieszczonych w zestawie egzaminacyjnym tekstach (np. dialogach, tekstach informacyjnych, instrukcjach, listach) lub materiale ikonograficznym.

Za każde zadanie w zestawie można było zdobyć 1 punkt, za całość – 50 punktów. Kryteriami decydującymi o przyznaniu punktu były: zgodność z poleceniem i komunikatywność odpowiedzi. Poziom wykonania zadania określał, jaką część punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie otrzymali uczniowie, którzy przystąpili do egzaminu. Wskazał także, które zadania okazały się dla gimnazjalistów łatwe, a które trudne.

Osiągnięcia gimnazjalistów, którzy przystąpili do egzaminu z języka rosyjskiego

Do egzaminu z zakresu **języka rosyjskiego** w 2011 roku przystąpiło 130 gimnazjalistów z województwa **kujawsko-pomorskiego**. W przedstawionej poniżej analizie jakościowej zadań uwzględniono wyniki rozwiązań zadań z zestawu standardowego – przeznaczonego dla uczniów bez dysfunkcji.

Na podstawie poziomu wykonania zadań egzaminacyjnych przez zdających możemy stwierdzić, że 42% zadań charakteryzuje się zadowalającym poziomem wykonania. 58% zadań ma poziom wykonania poniżej 50%. Zadania o niższym poziomie wykonania to: zadania 1.1, 2.1, 3.2 i 3.3. z I obszaru standardów wymagań egzaminacyjnych – *Odbiór tekstu słuchanego*, zadania: 4.1-4.4, 5.1-5.2, 6.1, 7.1-7.4 z III obszaru standardów wymagań egzaminacyjnych – *Reagowanie językowe*, zadania: 9.3, 10.1-10.4, 11.1-11.3, 12.1 -12.4, 13.1, 13.3, 13.5. – z II obszaru standardów wymagań egzaminacyjnych – *Odbiór tekstu czytanego*. Poziom wykonania poszczególnych zadań w całym zestawie egzaminacyjnym wahał się od 0,24 (zadanie nr 10.4) do 0,76 (zadanie nr 1.4).

W poniżej tabeli pogrupowano zadania egzaminacyjne z języka rosyjskiego ze względu na poziom ich wykonania.

Tabela 1. Interpretacja poziomu wykonania zadań przez uczniów z województwa kujawsko-pomorskiego

0,00-0,19	0,20-0,49	0,50-0,69	0,70-0,89	0,90-1,00
–	1.1, 2.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.3, 6.1, 7.1, 7.2, 7.4, 9.3, 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 11.1, 11.2, 11.3, 12.1, 12.2, 12.3, 12.4, 13.1, 13.3, 13.5.	1.3, 2.2, 2.3, 3.1, 5.2, 5.4, 6.3, 6.4, 7.3, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 9.1, 9.2, 9.4, 13.2, 13.4.	1.2, 1.4, 6.2.	–
Interpretacja zadania				
bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Liczba zadań				
–	29	18	3	–
Suma punktów za zadania i ich udział procentowy w punktacji ogółem				
–	27	22	1	–
–	54%	44%	2%	–

W zestawie egzaminacyjnym z języka rosyjskiego nie było zadań bardzo trudnych i bardzo łatwych dla zdających z województwa kujawsko-pomorskiego. Największą grupę zadań (58% wszystkich zadań w zestawie) stanowiły zadania trudne. Wśród nich znajdują się zadania ze wszystkich obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych.

Zadanie 1.1. sprawdzało umiejętność określania głównej myśli tekstu, a zadanie 2.1 – umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje. Wymienione zadania sprawdzały umiejętności określone w I obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych – *Odbiór tekstu słuchanego*. W tym obszarze znalazło się zadanie 1.4. o najwyższym poziomie wykonania, którego wartość wskaźnika łatwości wynosi 0,76.

Zadania 4.1. – 4.4. sprawdzały umiejętność właściwego reagowania językowego w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy.

W zadaniach: 5.1. i 5.3. uczeń powinien wykazać się umiejętnością właściwego reagowania w określonych kontekstach sytuacyjnych. W zadaniu 6.1. zdający powinien wykazać się umiejętnością przetwarzania treści tekstu przeczytanego w języku polskim i wyrażania ich w języku rosyjskim.

W zadaniach 7.1, 7.2, 7.4 zdający powinien wykazać się umiejętnością rozpoznawania i poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji. Wiązki zadań od nr 4 do nr 8 sprawdzały umiejętności z obszaru *Reagowanie językowe*: umiejętność właściwego reagowania językowego w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy, umiejętność przetwarzania treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawione w materiale ikonograficznym i wyrażania ich w języku obcym, umiejętność rozpoznawania i poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji.

Zadania: 10.1-10.4, 11.1-11.3, 12.1-12.4, 13.1, 13.3, 13.5 z II obszaru standardów wymagań egzaminacyjnych – *Odbiór tekstu czytanego*, sprawdzały umiejętność określania głównych myśli poszczególnych części tekstu, rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu, oraz umiejętność wyszukiwania informacji w tekście i jej selekcjonowania.

W tabeli 2. przedstawiono badane umiejętności i poziom wykonania zadań w obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych.

Tabela 2. Wykonanie zadań egzaminu w obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych

Obszar standardów	Umiejętność	Numery zadań	Wskaźnik łatwości
I obszar standardów	Zdający wykazuje się umiejętnością odbioru tekstu w zakresie rozumienia ze słuchu	1 – 3	0,56
II obszar standardów	Zdający wykazuje się umiejętnością reagowania językowego	4 – 8	0,38
III obszar standardów	Zdający wykazuje się umiejętnością rozumienia tekstu czytanego	9 – 13	0,49

Wartość wskaźnika łatwości w zakresie rozumienia tekstu słuchanego wynosi 0,56. Oznacza to, że zdający zdobywali średnio 5,6 punktów na 10 punktów możliwych do zdobycia w części egzaminu *Odbiór tekstu słuchanego*. Zatem ta część egzaminu nie sprawiała zdającym dużych trudności, którzy na zadowalającym poziomie opanowali umiejętności w zakresie rozumienia ze słuchu. Zadania okazały się dla zdających umiarkowanie trudne.

W części egzaminu *Reagowanie językowe* wartość wskaźnika łatwości jest najniższa i wynosi 0,38. Oznacza to, że zadania dla zdającej populacji były trudne. Statystyczny zdający zdobył w tej części egzaminu 7,6 punktów na 20 punktów możliwych do zdobycia.

W części *Odbiór tekstu czytanego* wartość wskaźnika łatwości wynosi 0,49, co oznacza, że zdający średnio otrzymywali za rozwiązanie zadań w tej części egzaminu 9,8 punktów na 20 punktów możliwych do zdobycia. Abiturienti opanowali prawie 50% umiejętności określonych w III obszarze standardów.

Rozwiązanie przez zdających z województwa kujawsko-pomorskiego tylko 42% zadań całości testu na zadowalającym poziomie (zadania umiarkowanie trudne i łatwe) świadczy o tym, że w zakresie wymagań z języka rosyjskiego opanowali oni na dość niskim poziomie umiejętności określone w trzech obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych:

- w obszarze *Odbiór tekstu słuchanego*, umiejętności:
 - określania głównej myśli tekstu,
 - stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje oraz selekcjonowania informacji;
- w obszarze *Reagowanie językowe*, umiejętności:
 - właściwego reagowania językowego w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy,
 - przetwarzania treści tekstu przeczytanego w języku polskim i wyrażania ich w języku obcym,
 - rozpoznawania i poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji;
- w obszarze *Odbiór tekstu czytanego*, umiejętności:
 - stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje oraz wyszukiwania i selekcjonowania informacji,
 - określania głównej myśli poszczególnych części tekstu,
 - rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu.

Opracowanie: *Jadwiga Dosz* – koordynator egzaminu